

Any XVIII

Núm. 901

Barcelona 14 Decembre de 1905

LA TORMASA

SETMANARI CATALA

10 CENTIMS lo número



Qui son aquestes tres noyas?
 Qu' ho preguntin tres estranyes
 tres noyas
 (c) Ministerio de Cultura 2006
 tres cromos del Estany!

DE DIJOUS A DIJOUS

Do hi ha pas cap mena de pago tant aborrit, ni més impopular que 'l dels consums.

Las classes treballadoras no 'n poden pas sentir á parlar... ni 'l pot suportar cap poble, per las maneres odiosas de sa recaptació, per lo qu' es injust, ja que mentrestant aclapara 'l pobre obrer, 'l rich hi-senda, l' amo de grans cabals ni menos se 'n sent.

La contribució dels consums, te totas las desgracias, pateix de tots 'ls mals... es un *cofis y mofis* per las vilas.

Fins 'l de que la major part de sos rédits, son per mantenir 'ls *burots*... que venen á ser 'ls estira-cordetas dels pobles de l' Espanya.

La malehida contribució dels *Consums* ha costat en tot temps qu' es estat establerta, rius de sanch, mars de llágrimas.

A totas las revolucions.. sempre 'l primer crit *abaix 'ls consums...* las primeras flameradas las que llensan enlayre quan 's creman las barracas, *fielatos* d' anar a pagar.

La rabia del treballador, per aquesta lley de contribució, no pot pas ser més justa, porque 's carrega dre tam nt cap als articles del seu consú, com son 'ls de menjar, beurer y cremar y li son exigits 'ls pagos personalment á la ma... casi sempre ab mals modos, acompanyats del registre, de l' espera... y de l' estima del *burot* que no poguent governar á casa seva, l' en-vesteix la malestruga... lley d' una autoritat, que no 'n mereixen son curt saber y mals modos ab la gent.

Sempre paga 'l pobre *Peret* y sobre d' éll y dels articles que li faltan per menjar.. damunt dels ínfims y imprescindible, recau l' urpa agabelladora del despotisme d' una lley, com la de que tractém, que no 'n té pas de precedents.

Per aixó sols l' Espanya... es de las contadas nacions que d' un cop de p'oma del ministre, no ha tret 'ls consums.

Aixís fá, que tots 'ls partits polítics, no sols 'ls avansats, sinó 's 'ls que no ho son, han predicat la supressió del impost dels consums, qu' encareix per gran manera las cosas del viurer... pero no n hi hagut cap qu' ho sapigués posar en planta.

Se n' ha parlat tant y tant.. que no hi ha ningú, que no s' esperi ab anhel la bescantada supressió pero ja 's poden esperar assentats, que si 's quedan drets, s' en cansarán.

Els consums donan á l' Estat 75 millóns de pesetas y pico cad' any... ¿ves quin govern dels qu' ara s' usan tant assedegats de diners, renuncia aquesta picosada?

¿Y dels que 'n viuhem, qu' en dirém?

Al primer cop d' ull, qualsevulga dirá qu' es molt senzill treure 'ls consums... y no s' errará gens.

No més han de dir, prou n' hi há.

¿Qui li posará 'l cascabell al gat?

¿Serán prou generosos govern y municipis, atenent á las sevas necessitats de quartos, de convenir ab la paraula fatal?

¡Costará molt!..

Per fent tots d' una, lo gran sofisme económich, tots demanan pera suprimir 'l mal impost, una *fórmula* equivalent per recaptar del poble, 'ls esmentats 75 millóns y passa.

¡No 'n poden prescindir!.. ¡ves quina gracia!

Demanan 'ls pobles ab necessitat la supressió d' un mal impost, hi venen be, més per traurel, volen 'l seu equivalent de diner.

Per resposta, ¡fiqueulos 'l dit á la boca, á veurer si mossegan! ¡pobrets!

Ens aném queixant del pago... ¡ja 's volen traurel!.. ¡prou!.. pero 'n volen un d' igual.

¡Sofisme!.. ¡Sofisme, que vol dir engany!

Malgrat consemblants consideracions, que 's faria un minyó d' estudi dels qu' aprenen las becerolas, un diputat republicá, en Zulueta, dona un remey, per descarregar aquesta contribució de las butxacas del pobre... per encarregarla á las butxacas dels richs.

La *fórmula* no está mal per de prompte.

No la trovém encara prou *radical*.. porque aixó es com 'ls caixals quan fan mal; s' han d' arrencar.

Lo gran remey d' aquesta malaltia, no 'l podém pas dir, per mor de las circumstancias.

Ja 'l darém, quan torném á tenir vigents las garantías constitucionals... ara, com ara hi han 'ls moros á la costa.

Per recaptar 'ls millóns de l' impost dels consums diu en Zulueta:

Aumentar una décima sobre las utilitats.	Ptas.	11.822.500
100 per 100 sobre títols nobiliaris y grandesas	»	919.500
100 per 100, sobre las sis primeras clases de cédulas	»	7.350.000
100 per 100 sobre 'ls cotxes de luxo	»	900.000
Duas décimas, sobre 'ls drets arancelaris	»	24.462.000
Duas decimas, sobre 'ls timbres de l' Estat.	»	13.700.000
Una décima sobre la companyia de tabacos	»	13.100.000
Una décima sobre la companyia de las cerillas.	»	500.000
Una décima sobre 'ls explosius	»	1.000.000
Tot junt.		Ptas. 74.754.000

Y dels 75.500.000 del tot exacte dels consums, sols resta un déficit petit de 746.000 qu' es un no res, que ja s' estalvia dels gastos d' administració.

Ja tindríam l' Estat cobert d' aquets diners que l' hi fan tanta falta... ¡aixó es un dir... mes y 'ls municipis?

¿D' ahont traurán 'ls 84.000.000 de pesetas, qu' entre tots recaptan per consums?

Aquí qu' els governs centrals, ho tenen tot agabellat, y no s' accontentan de cobrar lo qu' els pertoca,

sinó 's que posan com ingrés xifras que corresponen cobrar als municipis, jaquets, de quins arbitris fan mànegas, per pagar 'ls serveys municipals?

Torném á dirho.

D' aixó ja 'n parlarém... quan poguéem parlar.

La Revolució de l' any 68 ja 'ls va *suprimir* 'ls consums, més no va posar 'l pegat al mitj del mal... y han rebrotat.

Lo remey qu' ens cal, no es pas de metx-; qu' es de cirurgiá...

Ben fet ha fet en Salmerón, cantant las quaranta al govern al davant del Congrés.

No s' entén de rahóns ni vol remeys.

Nosaltres 'ls republicans, diu, com dioutats tením 'l deute d' examinar 'ls pressupostos detingudament y ab tota calma.

¿Voleu, 'ls pressupostos aprobats per cap d' an,?

Donchs, suprimiu 'ls consums qu' aclaparan 'is pobles.

Si ho feu, passarà tot 'l demés... y si no, nó.

Vida per vida.

Triéu.

¡Qui no pot segar... espigola!

CALIXTE PI Y XARAU

La Vuytada

Hi hán ideas oportunas
devegadas en lo mon,
que aquell que las té y las dóna
mereix las grans atencions
de la gent de tota classe,
richs y pobres, de tothom;
y está clar que si es possible
una oportunitat, donchs,
convé protegir la idea
convertintse en protectors
tots aquells que l' aplaudeixen;
perque ab els aplausos sols
no 's tira avant cap empresa
ni 's pot fer may res de bó.
Las ideas volen quartos;
y aixó passa aquí, al Japó,
á Russia, á la Conchinchina,
al Poble Sech y al Marroch.
Fet ja aqueix petit exordi
ó prólech ab quatre mots,
aném al grá de la cosa;
entrém de plé en las rahons
que m' han fet entrá en materia
per la *Vuytada* en que som.

Aquí s' ha llensat enlayre
com qui llensa un cohet dels bons
l' idea de celebrarne
una nova *Exposició*
Universal, la segona,
y com que 'l plan es gran, molt,
y la ocasió es oportuna,
(ja que—dit aixó *inter nos*—
més *exposats* que nosaltres
crech se 'n trovarian pochs
en tot el globo terráqui
hont s' escriuhen diariots)

ens sembla ¡no més ens sembla!
si hem de ser ben franchs del tot
que vindria de perilla
una nova *Exposició*,
per més que fos exposada
lo celebrarla de cop;
perque seria una proba
evident devant de molts
que 'ns critican per sistema
y per fernos tornar boigs,
y además devant de totas
las grans y ricas nacions,
que aquí sabém exposarnos
al devant de tot lo mon.

No cal dir que partidaris
de la *Exposició* tots som
encar que sols hi exposéssim
la pell que val més que tots
els productes de la industria
universal de tots llochs.

Aquí si que si goséssim,
proposaría al autor
un plan per desarrollarla
sa ideada *Exposició*;
empró, á més de no gosarli
á dir tot alló que un hóm
faría, á ser Comissari,
no tinch temps, ni barra prou
per esbossarli aquí un croquis
de las mils d' instalacions
especials que figurarhi
deurían per fer més goig.

No obstant, 'm permetré ferli
lo que se 'n diu quatre tochs
per si servirli de norma
poden en sent la ocasió:

En lo Palau de l' Industria
pot lluhirshi y fé 'l gran cop
una extensa galería
al voltant del gran saló
de *cavallers de la idem*
y enfront d' ells uns grans pilots
de carteras (cap de buyda)
que son lo qu' ells *fan* pel mon
ab un *art* (?) y una llestesa
que á sa patria fan *honor* (!).

Las Bellas Arts presentadas
poden ser ab perfecció,
ja que per *quadros al vivo*
aquí ocupém un gran lloch
y 'ns ho *pintém* tot *al oli*
desde qu' estém tant de sort.

Y la Música ¡oh, la Música!
ocupa aquí un excels lloch:
Els pianos... de manubri,
las trompas y els violóns
omplirían una sala
per espayosa que fós.

Lo Palau d' Agricultura
podría omplirse de cols,
naps, fesols, y xirivias,
raves fregits, carbassóns
y altra mena d' hortalissa
que 's cull ab gran abundor,
productes d'aquesta terra
ahónt tots vením del hort.

Es á dir, d' aquí allavoras
ja 'n parlarém altre cop
de l' *Exposició* en projecte,
si es que no 's torna aygua-poll.

PEPET DEL CARRIL

Gran assortit en FELICITACIONS pera NADAL, S. Ramón, 6

Retalls



(¡Verge Santa, es lo marqués
qu' un pico m' está divent!

—(¡Ay, Deu meu, es aquet pobre
qui presta al 300 per 100.)



D. Lucas de Rigodones,
un noble bastant tronat,
que 's mostra molt assombrat,
(c) perquè 'l comte Romañones,

Estirant ab tanta forsa,
el pobre de D. Manel,
diu qu' está á punt de pujarne
ab ánima y cos al cel.

Entre ellas



—Noya, aquest vestit no es de moda.
—No, es d' en Neula, un drapayre
del carrer de casa.

El recort del oncle Quirse

Al poeta Emili Reimbau Planas

QUAN en Quirse va morírseli la seva muller, el pobre ja acabava els quartets que de joventut havia guanyat, venent claus, puntas, ferros y telas hidràulicas. Aixís es, que ab l' enfermetat de la Francisca - que aixís se deya la difunta - va haver de vendre els últims trosos de terra que tenia al peu del Guinardó, que per cert com qu' eran camps erms y en mal lloch li n donaren poch.

Vejentse viudo, rumiá la manera de poguer viure fins sos darrers días, y ab la tranquilítat més sossegada.

De nevots y cosins ne tenia per tots cantóns, y sempre a la vora d' éll, creyentlo tots els seus parents de que en Quirse era home rich, y de passada avaro.

Els uns sempre anavan á véurel preguntantli per l' estat de sa salut: els altres fins ab manyegaria, el rep-tavan perque 's dongués bona vida, y s' oblidés de la mort de la seva muller...

En Quirse qu' era un gata maula y sospitava tota aquella farsa, somreya y bonansós ascoltava ab dissimulat interés las receptas y els consells de tota aquella corrúa de familia que may 'l deixavan en repós.

Entre 'ls parents que cito, hi havia un matrimoni qu' eran nevots de la seva esposa, que may callavan de que l' oncle anés á viure ab ells, perque 's distrauria y aixís no viuria tant amohinat pensant ab la morta.

Y tant li váren pregar, qu' éll, un día va anar á casa dels seus nevots, y va díshi las següents paraulas:

- Miréu, noys: com sabeu jo soch sol y encare que ab diners qualsevol dona 's casaria ab mí, hi pensat que no 'n tinch necessitat, ja que per l' interés de lo que tinch, la dona fora la que 'm duria á un dels dos cementiris, y lo que jo vuy es viure ab repós els poch anys que 'm faltan avants de morir: aixís es, hi cregut que venint á viure ab vosaltres, 'm faré 'l cárrech qu' estich a casa y de que jo sabré agraírvos lo que per mí faréu.

- Y are! - digueren el matrimoni, mirantse ab alegría.

- Y avuy mateix que ha de venir: ¿sent tío?

- ¡No 'n caldría d' atrel - afegia la nevoda.

- Molt bé: aixís donchs, arregleume un quarto, y...

- ¿Com el quarto? La sa eia del devant: nosaltres dos, ja 'n tindrem prou ab la banda de detras.

- Com vulguéu, fils meus. Vaig á buscar una conductora, ó un carro; taré dur el meu illit, la roba, unas quantas cadiras, els quadros y la caixa de cauda s.

- Ja pot anarsen: nosaltres d' aqui cinch minuts ja ho haurém desembrassat.

- Fins després, donchs.

- *Hasta luego.*

- Cuydado ab els esglahóns tiet, que son molt alts.

- Gracias, nevodeta.

- ¿Que 't sembla Conxita, del oncle?

- Treurém el bé: ¿que pot viure? ¿tres anys?

- En cambi, pots contar que nosaltres recullirém el fruyt de lo que podém gastar.

- No li cobrarém lloguer.

- ¡Y are!.. ¿Que hi fá que siguém tres á taula? ¿No guanyo bona mesada? Serém felissos...

- ¡Que ditxosos!.. ¡Fins caixa de caudals!

- ¡Que n' hi deuben aver de diners! Y éll qu' es tan avaro... Si á la tieta li feya escassejar el menjar... tot per no gastar.

- ¡Quins homes!..

Poch rato després, la saleta, quin balcó donava á la banda del carré, era neta y desocupada á punt de solfa.

L' oncle Quirse va acomodarhi els mobles, va clavarshi els quadros: posa la caixa en un cantó, y pensá;

- Bueno: are convé viure y ser una mica murri, si nó, haurías de tenir una vellesa crudel, y morir en el Hospital: no puch ter el pobre: com més demostracions fas-i de riquesa, més estimat 'm veuré; avant donchs, comensarém dema la comedia.

L' oncle Quirse, era per el matrimoni un Deu, tota l' escala, y las tendetas del barri sabían que hostetjavan á un tío, que sense ser de l' Habana, era per' aixó riquíssim, no hi havia prous mots á n' els llavis d' aquells nevots, pera posar al parent á un lloch reputat, y 'l feren més sabi que Sócrates, més bó que Jesús, més carinyós qu' un sant, y més rich qu' en Comillas.

D' aixó l' oncle 'n tingué indicis, y sabent qu' aquells nevots 'n deyan bé arréu, 'ls digué un vespre mentres sopavan:

- Jo si he sigut molt repatani ab els diners, procurant no allargar el bras més enllá de la mànega, ha sigut causa de que hi pensat qu' encare que 'n tingués molts, podria venir un día que 'ls acabés.

- El mon dona tantas voltas - digué la Conxita no deixant de quá d' ull á son marit.

- Gracias á Deu, hi pogut batallar en contra las desgracias que han vingut al damunt nostre, y... sch... encara 'n podria soportar unas quantas més...

- ¿Veu lo que hi ha guanyat sent ahorrador?

- Els estalvis de joves, son remeys de vellesa: si are no tingués diners, fora un perdut, un home despreciat.

- Y are oncle... ¿y els parents?..

- Teniu rahó: de tots, crech que vosaltres sou els més nobles y els més fiels: al costat vostre no haig de teme res, hi tinch la mé- complerta confiansa.

- El cuydarém com un pare..

- Y jo os estimaré com si fossiu els meus propis fills.

- No s' hi amohini per nosaltres: cumplím el deber qu' ens pertoca...

- Ja me 'n recordaré de vosaltres, deixeu-me fer, ja veureu...

Cada vespre del quarto del tío, se sentia el dringar de monedas, y el doblegar de papers de banch com si 'ls contessin y 'ls rebreguessin.

Aixó en Joseph y la Conxita ho havían notat y un día 's digueren baixet:

- ¿Sents l' oncle, com conta els seus diners?

- Es vell; creu que contantlos creixen ó fan cria. Fins or y tot encare guarda.

- ¿Vols dir?

- Ho juraria. Dobletas son, y deuen ser d'aque llas de l' any de la picó.

- Sembla estrany que no 'ns hagi parlat de lo que puja el viure aquí?..

- Y deixaho corre, no n' hi parlis pas, no l' agravi his, que alashoras ho perdriam tot: els bous y las esquellas.

- ¡Quin tráfech que deu tenir!..

- Aném á mirar pel forat del pany.

- Faríam soroll.

- Hi aniré jo, veurás...

- ¿Que has vist?

- Un pilot de monedas d' or...

- ¿Veus si es cert lo que 't deya?

- Deixa que 's mori...

- Y arel..

- Ja veurás...

- Estich molt mal, nevots: fa cinch días que gech al llit y no penso pas aixecarmen.

- No digui aixó tío..

- 'M moriré: més estich joyós de morir á casa vostre: os heu dut per mi durant aquestos dos anys que hi viscut al vostre aprop, com uns angels.

- No parli aixís.

- Son paraulas darreras aquestas. Aixís es que, remerciant las vostres bondats y lo molt que heu fet per mi, aquí os entrego la clau d' aquella caixa, esperant que 'm fereu jurament avants, de que no l' obrireu fins que hagi aclucat els ulls.

- Li jurém - diguéren els nevots á un mateix temps.

- El secret que tanca la caixa per obrirse es el mot *Pietat*, ab aquet nom podréu obrirla tant aviat, sigui jo mort.

- Guardi la clau oncle; no 'n som nosaltres d' interessats.

- No ho vuy, teníu: es ben vostre.

Al endemá á las cinch, l' oncle havia deixat d' existir; morir com un sant, semblava que dormís y qu' en els llavis hi brotés una rialleta.

Cinch minuts després, el matrimoni obría la caixa, cegos d' alegría pantejantelshi el pit de sensació y pel deliri de trovar una riquesa quantiosa.

Arreconats hi havia un montall de pessas petites y grogas, que ab la claror prengueren per or, tregueren plechs d' escripturas y miraren la primera plana liegint á totas «venta» «venta á Don fulano de tal».

Ab detenció ho repassaren tot y de las escripturas váren cerciorarse que no tenía ni un pam de terra, que tot estava vengut: aquell or que creyen ser dobletas, eran pessas novas de dos céntims de Alfonso XIII que fa poch s' han acunyat.. y dels divuyt duros, n' hi havían cinch de falsos!!.

Alló era 'l testament del oncle Quirse, que estirat 'l pobre damunt del llit, semblava que rihés ab rialla mofeta...

El nebot desesperat no pogué de menys que cloure els punys y dir ab rabia guayant el cadavre:

- ¡Pillo! ¡Lladre! ¡Deu mil dimonis rebanyuts se t' enduguin á cent mil pams á sota terra, lladre més que lladre!!.

EMILI GRAELLS CASTELLS

Clar y Catalá

La teva *ánima en los llabis*, amich Lerroux, m' ha semblat, més qu' *ánima*, una bruticia que per la boca has llensat.

¿Que no ets hipócrita? Bueno.

¿Que tens brahó? ¿Qu' ets sencé?

No t' ho nego; pero fesme 'l favor de parlar bé.

¿Que no vols gastá eufemismes?

¡Tampoch m' agradan á mi!

Mes per favor t' ho demano: párlans un xiquet més fí.

Perque tinch de dirtho ab pena y ab temor al teu garrot, tú, d' un diari en farías un *cabaret* (1) del Ninot.

¿Que no vols casarte? Bueno, ja que no vols ser cornut; ni vols ferte ab *barraganas* perque ets molt honest y aixut.

Jo respecto 'l teu criteri y hasta 'm poso al teu costat, recordantme d' aquell ditxo que 's sol aplicá á un casat.

No obstant, amich *Alacandru*, lo mantenirte solté, no crech pas que t' autorisi per fernos á tots malbé.

Ab rabia tot vols cremarho, y jo 'm temo que 't dirán que 'ls teus escrits, mes qu' escrits semblan fochs de Sant Joan.

Y fins aquells que no siguin de *La Veu* ni del *Cu-cut*, han de dí, encare que 'ls cremis qu' ets republicá... absolut.

Jo que no dich ¡Mori Espanyal perque tots, tots som germans, no comprench per que no vols que siguém republicans.

Dich aixó, perque al pretendre qu' estiguém al mando teu, igual qu' un remat d' ovellas; no ho forem pas ¡viva Deu!

No t' enfadis, pero penso, amich meu, que t' hi filat: tú fas com lo botigué quan un s' hi planta al costat.

L' *ochavo* de que tu parlas, son per tu las eleccions... *tu dixisti*... vols ser l' amo y no t' entens de cansóns.

Mes fallarán tos propósitos perque encar qu' ets un alet... Barcelona, amich de l' *ánima*; no 't pensis sigui un poblet.

Aquí, noy, desde menuts als negocis avesats, de lluny coneixém los coixos, encar qu' estiguin sentats.

Vols que vinguém cap á tu, y nosaltres no hi vindrém. Vina tu cap á nosaltres, que tots, més que tu valém.

Si no vens, te tinch de veure, dut per l' odi que t' abrasi, escupint desde 'l balcó del *chalet* de Sant Gervasi.

Y si vens, perque 't convensis de que aquí no hi ha patrya, fins crech que t' aixordarém ab un crit de «¡Visca Espanya!»

P. DE LA TOMASA

(1) Taberna.



El gran dramaturg Ignasi Iglesias, casignant l'embrutiment de las garsas y enaltint las glorias del Travail.

ALMANACHS pera el any 1906, propis para FELICITACIONES de NADAL

Litografía Barcelonesa, Sant Ramón, 6

Teatros

ROMEA

El compte de la modista, quin autor no coneixém encara que 'l senyalaríam ab lo dit, es una *broma* pesada, que no 's pot perdonar, ni pe 'ls ignoscents.

No te solta ni volta.

No fa plorar, ni riurer... com molt del qu' ens acostuman á servir en los dias titulats de Moda, ó siga en los dilluns.

Malaguanyada bandera del carrer... ¡com va perdent 'ls colors!..

Fan bé d' arriarla, en sentint quatre crits á la Rambla.

¡Si en Pitarra ho veyá 's tornaría á morir!

NOVETATS

Vant aguantar 'l pabelló d' aquesta casa, en Pinedo, que may acaba l' humor, y l' Asensio, junts ab la Lázaro, la tiple de gran veu y la Soler...

No fan res de nou.

Sols han estrenat *El caballo de batalla*, qu' es estrenar ben poca cosa, perque la sarsuela es de las del raig.

Las parts de la companyía, prou son bonas, mes 'l conjunt, no es pas prou homogenit.

Els manca un' obra bona.

Aviat donará dos concerts clássichs de violí lo *virtuose* Paul Kochanski; un altre rus notable.

Aquets russos tot ho fan bé... menos governars' á casa seva.

¡Semblan germans, ab 'ls espanyols!

CATALUNYA (ELDORADO)

Per ara 'ns hem d' acontentar ab *Ideicas*, y resucitant 'ls morts del temps de la picor.

¡No val á badar!

Per sort las germanas *Lawandowski* tot ho engrescan... y ballan de punta y tacó, ab destresa, forsa y seguretad, tots 'ls balls de la terra.

No s' espantan per Russia, ni per l' Espanya. Son duas xicotas, que 's ficarian 'l públich á la butxaca... si 'n portessin.

Del modo que ballan... de segur que no 'n portan y podéu ben dir alló: *aquí que no hi tinch butxacas*.

Ara 'l benefici d' en Enrich Gil, qu' es tot un actor cómich, que tindrà lloch aquet vespre.

GRAN - VIA

Y aqui vinga fer de las sevas en Palacios.

Com que té empresari rumbós, lá companyía d' aqui 's pot lluhir y estudia.

Després dels éxits de *Moros y Cristianos* lo mellor del cartell d' aquesta temporada, s' han estrenat ab gran éxit *Las granadinas* saynet lírich d' en Perrin y Palacios, música d' en Vives y d' en Gimenez... qu' encara que sempre treballan á preu fet, aquest cop l' han encertada, ab un' obra sucosa y rublerta de pasatjes de gust exquisit.

Es de lo bó, d' aquets... acaparadors.

TIVOLI. — CIRCO EQUESTRE

Tots 'ls artistas d' aquest circo 's quedan esquifits, comparats ab 'ls qu' acaban d' arribar.

Ni l' Umberto, ni 'ls Wulf, ni l' hermosa Madrigali, ni 'ls cinch Juanitos... cap s' hi pot acompanyar.

Els tres elefants de Miss Orfond's, son 'ls artistas de més pés de tota la companyía.

Un sol, pesa 1800 kilos.

Per sortir á treballar la seva pantomima, s' han tingut d' engrandir las portas y reforsar las taulas ab fermes puntals.

Lo treball dels tres *paquidermos*... es deliciós y d' un mérit extraordinari; perque ho fan com cómichs consumats.

Cantan, ballan ab llaugeresa, jagan á bitllas y s' apunten 'ls tantos á la pisarra, ab un guix... bressan una criatura, apagan un incendi... y salvan una dona.

La dona... es la Miss domadora, una ingleseta més llaugera qu' els elefants, aixerida, guapa y morena.

Tot es extraordinari, perque fins ara, las inglesas eran rosas.

UN COMICH RETIRAT.

PARA NAVIDAD — GRAN SURTIDO EN



FELICITACIONES

Litografía Barcelonesa. — Sant Ramón, 6

LA TOMASA

Al Parch



Quan se teneu pochos quartets,
y l'amor es molt fogós,
un colòqui dins del *Parque*
sol resultar deliciós.



D' associacions per fer caritats, n' hi han moltes a Paris, y las mellors y més ben arreglades per ajudar a la gent més necessitada, naixen y viuen de l' iniciativa privada.

Com que may un duro es bo per tothom, la beneficència de la vila de Paris, es motiu de xançes als teatros, a las cansons populars y fins als diaris... perquè arriba tart al puesto.

¡Y ab tot y ser dirigida per un funcionari del govern!

¡Es tan gran Paris!

¡Las necessitats son tan grosses!

Ja fa un any, hi han «restaurants», que donan menjar de franch a las donas que crien fills seus.

Per anarhi a dinar ó sopar, no 's necessitan papers, permisos, ni empenyos de cap mena; ¡a' hi ha prou donant mamar a la criatura!

Lo pensament d' aquesta institució, no pot ser més práctic... y convindria tenirla presenta aquí a Barcelona.

El municipi mostras decidit a fer tota mena de sacrificis per assegurar a las criatures l' aliment que 'ls convé més, donchs el modo més apte d' aprofitar els recursos, es que las mares puguin donar la llet dels pits als seus fills.

Lo «biberon» surt car y no es prou bon medi encara.

Es més práctic y més sautós, alimentar la mare, sempre que vulgui criar al seu fill

Pel mes de Juny hi havian a Paris cinch «restaurants» que donavan uns 180 menjars diaris. L' Ajuntament y el Govern de la República; tot seguit subvencionavan l' obra hermosa dels «restaurants maternals».

Els resultats no podian pas ser més brillants.

Fins el dia 12 de Novembre, tenian compartits 42.066 menjars de franch.

Per las salas del establiment, sols s' hi veuen caras satisfetas, de las donas que poden ben criar, tenint segur 'l dinar y sopar de cada dia, y caronas vermelles de criatures mes alegroyas encara que las sevas mares.

¡Que se 'n poden fer de cosas ben fetas, quan hi han bons governs!



S' han fet grans descobriments, que comprovan com hi han fantasmas.

Aixis ho diu *Le Matin* qu' ha pasat a l' Argelia, posant per testimoni 'l sabi en Charles Richet qu' es estat testimoni de vista.

Las probas s' han fet a casa del general Noel. al mitj d' una sala plena de llums, per poguer veurer els gestos de tothom.

Portas y finestras tancadas y barradas... y al recó cobert de cortinatjes... 'l *medium*... una senyoreta.

En circumstancias tals, 's va apareixer varias sessions, la fantasma vestida de blanch, ab un turban al cap, y al front una tira de metall de reflexos daurats.

Se n' han tret fotografias.

La *fantasma* va sortir del mateix recó qu' hi havia 'l *medium* y passá pe 'l davant de tothom. donant la má a cad' un.

Feu una abraçada a la muller del general y parlá.

La *fantasma* respira... y fins té modos.

A la darrera sessió, 's va desvaneixer... tornant a sortir de terra en tros més enllá de la sala.

Diu que s' anomena Bien-Boa, y que fou un sacerdot de l' India.

No va presentar la cédula, perquè allá, a son temps no 'n gastavan.

Lo professor Richet, testimoni de l' aparició, la vol estudiar y promet descriure 'l *fenómeno* als «Annales des Sciences Psychiques» y «Revue scientifique et morale du spiritisme».

¿Veurém la *fantasma* pe 'ls teatros?.. Qui sap?



Proper d' acabars lo manament presidencial que 'l poble francès te conferit a Mr. Loubet, pot dir's ab totas las seguretats que 'l nou president de la República Francesa, será Mr. Fallieres, que si no per unanimitat, tindrà 'l nomenament per una ferma majoria de vots.

Aquesta aclaració, es del president del Consell de Ministres Mr. Combes.

La seriositat dels homes republicans de la Fransa, y la respectabilitat dels elegits, asseguran la vitalitat del régimen Republicá de Fransa.

¡Aixó son governs!

¡Aixis hi há patria!



S' ha mort a Paris, lo gran sabi Zadech Kahu, superior de l' iglesia dels juheus a Fransa

Lo difunt fou 'l defensor acérrim d' en Dreyfus... y l' instigador de las paraulas d' en Zola

Els juheus més rics, visitan la capella del mort, instalada a la sinagoga principal de la secta.

Han tret al carrer 'ls mellors carruatjes, per ferli la visita darrera.



Ja ha sortit de Jien-tsin una Comissió de delegats xinos que ve cap a l' Europa, per estudiar 'ls sistemas parlamentaris.

Si venen a Espanya... se 'n tornarán ab las mans al cap ¡De segur qu' aborrirán 'l sistema, y no 'l voldrán, ni pe 'ls xinos!



Els vehins de la casa n.º 53 doble, del carrer d' Embaixadors de Madrit, també senten sorolls a la nit... y creuen ab las *fantasmas*.

Els esperits de la Cort, son més *turbulents* y *entre-maliats* que 'ls de 'l doctor francès, qu' avants hem esmentat, que son morosos.

Lo *fantasma* de Madrit, sembla ser del género *rata*.

Sols pica y fa sorolls, pe 'ls segons pisos, y quan hi há vigilancia, calla com un mort... ¡res, *fantasmas* dels que 's vehuen sempre!

¡Son de vint ung'as, ben segur!

La desaparició d' aquets *fantasmas*, será 'l primer triomf d' en Moret.



Lo diumenge 10 d' aquest mes, aniversari de la mort d' en Nobel a Stokolm, 'ls académichs suechs y l' Storting han d' haver repartit per *cinquena* vegada 'ls premis instituits pe 'l gran filántrop.

Es de creurer pe 'ls informes, que ben del cert encara no se sap, que 'l premi de literatura se l' endurá el poeta italiá, en Carducci.

Lo premi de la pau, diuhen si 'l volian oferir al president de la República nort-americana.

Altre candidat d' aquet prémi, es lo rey Oscar. que 'ls Noruechs volian llohar d' aytal manera, per l' activitat de pau qu' ha guardat sempre á l' assumpto de la separació dels Noruechs.

Mes cap d' aquestas testas te rahó per guanyar el prémi.

L' agraciada te d' esser la baronesa Berta Suttner de Viena, autora d' un llibre titulat «¡Abaix las armas!»

Aquesta escriptora fou molt amiga d' en Alfred Nobel; y aixó influirá la decisió del Stortheing... regaser á donar els premis als poderosos de la terra.

La baronesa, mantingué correspondencias més de vint anys, ab l' inventor de la dinamita, haventne escrit d' ell páginas molt interessantas.

Berta Suttner, va influir molt en desenrotllar els pensaments de Pau d' en Nobel, sen ella, qui el feu anar al Congrés de la Pau á Berna.

«Convenceume—escribia Nobel—y jo vos donaré 'ls medis d' acció .. es á dir; els diners.

L' escriptora qu' ara tindrà el premi, sortia ab la seva. Nobel era el primer apóstol de la causa del «pacifisme». Ningú com ella se 'l te ben guanyat.

*

L' Ateneu Obrer Manresá, vol fer «brometa»... per la festa dels Ignocents, y pe 'l fi y efecte 'l quadro dramátich dels «rebregats» que confessan ser el nom mes escayent per ells, ¡be deuhem saber per qué! . posará á l' escena ¡Don Juan Tenorio de 'n Zorrilla!

L' obra será representada ab seriositat... ¡per fer mes broma? y no hi volen xanças.

¿Que tenen por de la fantasma del autor?

¡Cá burrangos ... es á Madrit.

Tot 'l xisto 'l volen al programa, y perque fassi riurer més, ofereixen: deu pessetas y duas y mitja per premi y accésit al que tinga més gracia per explicar l' ordre de la funció.

Las personas de pes y entenimentadas que fan de jurat, volen tenir las plicas ab lo nom dels autors, á las mans del «Conserje» del Centre per tot lo dia 16 prop-vinent.

Las damas serán de debó si no 'ns enganyan 'ls que ho diuhen, mes no concedeixen lo dret de examinarho, qu' es lo que 'ns dol més.

Per aixó; pe 'l «fantasma» .. y per las monjetas manresanas, no anirém al concurs del programa, ni menos á la funció; com tampoch pe 'l que val el viatge y per la por de que 'ns posin la «llufa».

Décimas per Nadal

ANUNCI

Si algú 's pogués creurer que soch supersticiós, pe 'l que 'ls vaig á contar, s' erraria de mitj á mitj.

¡Si, senyors, s' erraria... perque no crech ab res.

Pero... ¡may faltan excusas, dirán vostés!... hi han cosas que l' home las veu y las palpa cad' any, y com son en profit dels parroquians, las vull contar, mes que sia á cau d' orella, perque no més se n' enterin els interesats.

¡Vull dir: els compradors de **décimas** y tota mena de **felicitaciones!**

Donchs, com els anava dihent: desde que soch l' aprenent de casa l' **Estany, carrer de Sant Ramón, núm. 6**, ab las **décimas** que 's venen á casa, s' atrapan dob'es estrenas qu' ab las de las altres casas.

No tan sols per lo ben fet dels ninots... y de la part literaria, ¡que ja 's prou!.. sino 's perque aixís que surten de la máquina, me las passen per l' esquena...

Y lo que ha passat per l' esquena d' un geperut... ¡no cal dirho, porta sort!

Certus es que l' **Estany** m' hi frega 'ls bitllets y no ha tret may la grossa, ni la petita, ni l' aproximació.

¡Pero lo que 's las décimas!

Fássin... fássin la prova.

Donguin las bonas festas ab cromos d' en **Ramón Estany** y tan bon punt tingan las estrenas á la butxaca... tórnilas á donar á la mateixa persona, ab cromos d' un altra litografía, ¡la que vulguin! y de segur que no 'n treuran res.

Tot lo més ¡una puntada de peu, ahont s' acostuman á donar aquestas cosas!

Ja veuhen com no son falornias, y los mellos **décimas** son las de ca 'n **Ramón Estany, carrer de Sant Ramón, núm. 6** de Barcelona. ¡Vagint'hi á comprar!

Ara qu' ho saben, no ho fassin corre.

L' aprenent geperut.

Bibliografía

Se 'ns ha favorecut ab:

Mala partida, comedia en un acte y en prosa, original de Francisco X. Godo. estrenada ab molt aplauso en lo teatro Romea, en la nit del 13 Octubre passat y que per sa fácil execució recomaném á las Societats.

També habém rebut un exemplar esmeradament imprés, de

Comedia d' amor, comedia en dos actes, original de Pompeyu Crehuet y que fou estrenada ab grandió exit en lo teatro Catalá, en la nit del 20 Octubre darrer.

Remerciém degudament la atenció á sos autors.

Litografia Barcelonesa. — Sant Ramón, 6

Distracció



—¡Quina pega! Ara tinch ganas de fumar, tinch un cigarrillo y no tinch un misto pera encéndrel. .



—¡Calla! ¡Encare que son las dos de la nit, D. Pere es molt amich meu, y 'm servirà: ¡Efectivament, m' ha servit!



—¡Serenol! ¿Que tenfu un misto que vull encendre 'l cigarro?

—¡Vagi á burlarse de qui... l' ha despullat!



—¡Ja qu' es impossible encendre; apaguém lo llum.



—¡Animal de mí! ¡Ara noto que podía encendre 'l cigarrillo á la candela!